

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Etapa locală, 23 ianuarie 2016
Clasa a X-a

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Niciun eseu nu va fi precedat de titlu și/sau motto.
- Timpul de lucru: 3 ore.
- Total: 120 de puncte

Citește cu atenție textele de mai jos.

A.

„Cum, prietene? Nu-ți mai aduci aminte de moș Procor? și de alte umbre ciudate, care au trecut prin viața noastră, după ce am intrat în bălțile Dunării, în Țara de dincolo de negură? Nu se poate să fi uitat minunile acelei călătorii în Deltă!

Am rătăcit amândoi multe zile, prin cotloanele necunoscute ale stuhului ș-ale fluviului.[...]

În plaurul plutitor, adică în pământul nou alcătuit din aluviuni, stuhuri, plante și tot ce adună și preface moartea, - o viață nouă și înfrigurată fremăta. Plante necunoscute scânteiau în soare. Lejnicioare albastre se cățarau spre pământurile stuhului. Liane felurite se amestecau alcătuiind draperii. Într-o luncă de tamarix, înflorită ca cerul, cântau într-un amurg privighetorile. În adâncul umbrei, în dosul acestui strălucit decor, miile de paseri și de animale trăiau o viață neînfrănată. Și subt ele, în apa fierbinte și-n mîlul cald, altă viață a găngăniilor fără număr, fără sfârșit, multiplă și fabuloasă, izvorâtă din veșnicie. Pajura țipa sus în cer, unde curge râul cel mare al vânturilor. Mai aproape de noi pluteau și vâsleau lebedele și cormoranii. Lopătari albi se înșirau deasupra trestiilor. Din scorburi bătrâne de sălcii tresăreau egrete grațioase – ca niște bucăți de zăpadă înaripată. Și rațele, și găștele, și bătlanii, și cocorii, și becațele, și pescărușii de felurite neamuri... Și oamenii bizari cu care aveam raporturi, din alt neam și altă zodie, ne vorbeau nu numai de felurimile de pești ale gârlelor și bălților, ci și de animale ale plăviilor: lup și mistreț, vidră și nurchă. Iar urechile noastre ascultau povestiri și mai ciudate decât aceea a lui Caliniuc, pe care l-au mâncat lupii, - întâmplare de altminteri mai adevărată decât toate adevărurile. Poposind sub revărsarea argintie a unei sălcii, stând amândoi cap lângă cap, am văzut găngăni înotătoare îmbrăcate în crustă cafenie tivită cu roș, alungându-se într-o rază de soare printre alte găngăni, puzderii de nenumărate forme. Ș-am auzit și broaștele care au cântat oamenilor din locuințele lacustre. Și, trecând pe lângă un ostrov, am văzut o livadă de gutăi, în care atârnavu fructe mari de aur ca-n poveste. Debarcând în loc singuratic, departe de oamenii lumii noastre, am dat peste moș Procor, pe care se pare că l-ai uitat.

Trăia într-o căsuță de ciamur, tristă ca și bătrânețea lui și zbârlită ca și el. Ai intrat în vorbă cu dânsul și ți-a grăit de niște întâmplări, care păreau neverosimile pentru că se petrecuseră în altă lume. Acolo, în afundurile Deltei, n-a ajuns încă mâna stăpânirii și oamenii stau față în față cu natura și cu Dumnezeu.

- Domnilor, ne spunea acel moș Procor, în tinerețele mele am avut eu o întâmplare năprasnică, de care îmi aduc aminte acuma la bătrânețe.[...]

Oamenii din bălți n-au școli, știu însă că s-au născocit în alte părți de lume slove și cărți. În cărți și-n condici se scriu biruri și răutăți, de care ei, slavă lui Dumnezeu, până la venirea noastră, erau feriți. Oamenii din bălți au câteva bisericuți, pe grinduri, - despre Dumnezeu știu totuși puțin. Cunosce însă puterea vântului ș-a valului. Cerul fără margini, stuful fără fund, umbra amurgurilor, glasurile nopții sunt puteri străvechi sub care se pleacă. Ochii lor primitivi și copilărești samănă cu apa, și-n ei se străvede vechimea speciei. Moș Procor ne privea din veacurile cele vechi.[...]

(Mihail Sadoveanu, *Mirajul*)

B.

„Condrat stă în picioare, proptește vâsla de trunchiurile groase ale stejarilor și împinge barca prin pădure. De coastele bărcii se lovesc bucăți de gheață și crengi rupte, amestecate cu plavie, cu frunze vechi și cu pene de cormorani și de stârci. Furtuna târăște apa în vârtejuri printre copaci și hățșuri. Apa nu e prea adâncă, dar pe sub scoarța copacilor mai bătrâni a urcat până sus spre coroane – și peste zgomotul furtunii și al bucăților de gheață, izbite sec de stejari, se aude forfota apei de sub coaja trunchiurilor. Ierbile uscate, rămase de anul trecut, sunt dezvelite de sub apă la bătaia furtunii și la trecerea bărcii.

Toată greutatea pe care o pune ca să împingă barca și să o țină în echilibru prin pădure aproape că nu se observă în mișcările liniștite ale lui Condrat. Își ține ochii albaștri, spălăciți, pironiți undeva înainte.

- Ai zărit ceva, Condrate? – strigă omul gras, burduhănos, din celălalt colț al bărcii, răcnind cuvintele, ca să fie auzit prin zgomotul furtunii și al crengilor.

Condrat nu răspunde, vâslește mai departe. Fără să privească spre celălalt, mânuiește vâsla și ocolește un stejar bătrân și uscat, prăbușit în apă cu rădăcinile smulse și căscate. Crivățul tăvălugește apa, împinge vinele groase și lungi ale rădăcinilor peste trunchiul culcat, făcându-le să se întâlnească și să se amestece cu crengile din vârful coroanei.[...]

-Uită-te, Condrate, cum a supt lutul hodorogul ăsta de stejar. Amintește-ți când era pământ. Stejarul ăsta secase totul în jurul lui. Nici iarbă nu mai creștea pe lângă el. Și oamenii ziceau: ăsta e cel mai frumos și mai voinic copac. E mândria pădurii noastre. Tăiau din copacii tineri, dar de ăsta nu se atingeau. Uite-l acum ce gol e, poți privi prin trunchiul lui ca prin ochean, ca să vezi mai bine sfârșitul!

Condrat scoate barca din curenți și o împinge cu putere spre deșul copacilor înalți din față.[...]

- Fulgi de zăpadă. S-a întors iarna. O să viscolească iar.

Condrat conduce mai departe barca printr-un deș de copaci. Stejarii cresc aici unii lângă alții. Își ating trunchiurile, crengile izbite de vânt intră unele într-altele, zdrelindu-se, sevele curg groase și verzi, amestecându-se cu gheața, cu ploaia și cu fulgii de zăpadă, care se întetesc, și cu noroiul ce prinde crustă deasupra valurilor.

Apoi, dintr-odată, barca dă într-o apă fără sfârșit, fără un singur copac măcar. Pădurea s-a terminat brusc. Apa Deltei se întinde pretutindeni, tulbure și goală. Insulele de stuf uscat, de un cenușiu-întunecat, risipite peste apă din loc în loc, nu pot înșela ochiul, la ele nu e pământ. Plutesc, târâte de vârtejuri.

- Întoarce barca! – urlă din răspuțeri pântecosul. Înapoi, Condrate! Asta-i tot. Nu-i pământ. N-are rost să mergem mai departe. Întoarce, dracu să ne ia pe toți! Nu-i pământ în pădure – nu-i nicăieri! E înecat peste tot, în sat, în pădure, în stuf. Înapoi! N-avem unde-ți înmormânta copilul! Nu-i pământ pentru o groapă. N-a mai rămas pământ nici măcar pentru o groapă. Înapoi în sat! Poate găsim o tindă, o odaie neînecată la vreun om, ne învoim și-l îngropăm acolo.

Condrat stă cu vâsla atârnată în apă. Clipește des. Pe sub barba nerasă i se înnoadă stropi de ploaie și de sudoare. Ploaia mărunță și deasă înăbușă aerul. Prin ea se scurg, vânzolindu-se, pete albe și țepi de zăpadă. Viscolește.

Condrat vrea să se așeze, să se ghemuiască. Îi e frig. Dârdâie. Se uită spre fundul bărcii și cascade ochii mari, vede apa trecută de crivace. Sicriul copilului plutește în apa din barcă. Ploaia și zăpada cad ca o păclă sunătoare pe capacul coșciugului.[...]

(Ștefan Bănuțescu, *Mistreții erau blânzi*)

Subiectul I (30 de puncte)

1. Prezintă comparativ perspectiva narativă din cele două texte. **6 puncte**
2. Explică și ilustrează rolul descrierii în cele două fragmente narative. **6 puncte**
3. Identifică în fiecare text câte un element al naturii cu valoare simbolică și argumentează-ți alegerea. **6 puncte**
4. Demonstrează, prin câte trei exemple din fiecare text, diversitatea stilistică a limbajului folosit de cei doi autori. **6 puncte**
5. Caracterizează, într-un text de 80-100 de cuvinte, un personaj, la alegere, din cele două fragmente date. **6 puncte**

Subiectul al II-lea (30 de puncte)

Redactează un text de 150-300 de cuvinte care să reprezinte continuarea textului A, imaginându-ți întâmplarea trăită și povestită de moș Procor. Folosește persoana întâi, identificându-te cu personajul.

Subiectul al III-lea (30 de puncte)

Pornind de la cele două fragmente citate și valorificând experiențele tale culturale (literatură, arte plastice, muzică, cinematografie etc.), scrie un eseu de 600-900 de cuvinte despre complexitatea lumii apelor, ca spațiu al vieții și al morții, al începutului și al sfârșitului.

Notă! În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: *ipoteza*, constând în *formularea tezei/a punctului de vedere* cu privire la temă, *argumentația* (cu 3* argumente/raționamente logice/exemple concrete etc.) și *concluzia/sinteza*.

* Numărul argumentelor poate varia.

Redactare (30 de puncte)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, lucrarea ta trebuie să aibă cel puțin 900 de cuvinte.

Pentru redactarea întregii lucrări vei primi 30 de puncte (*organizarea ideilor în scris* – 6 puncte; *abilități de analiză și de argumentare* – 6 puncte; *utilizarea limbii literare* – 6 puncte; *ortografia* – 4 puncte; *punctuația* – 4 puncte; *așezarea în pagină, lizibilitatea* – 2 puncte, *respectarea precizărilor privind numărul de cuvinte* – 2 puncte).

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Etapa locală, 23 ianuarie 2016

clasa a X-a

Barem de corectare și de notare

ATENȚIE!

Lucrările care conțin eseuri cu titlu și/sau moto vor fi notate cu 0 puncte, autorii acestora fiind descalificați.

Subiectul I (30 de puncte)

1. Prezentarea perspectivei subiective, respectiv obiective, cu argumente, cu citate reprezentative. **6 puncte**

Explicarea clară și nuanțată: 6 p.;

Explicare ezitantă, schematism: 3 p.

Explicație nepotrivită, în dezacord cu structura textului: 1 p.

2. Evidențierea rolului descrierii în cele două texte, de ex: conturează cadrul spațio-temporal al acțiunii, justifică profilul fizic și moral al personajelor, are valoare simbolică etc. **6 puncte**

Prezentare clară și nuanțată: 6 p.;

Prezentare ezitantă, cu dificultăți de identificare a rolului descrierii: 3 p.

Încercare de prezentare, nepotrivită, în dezacord cu mesajul textului: 1 p.

3. Descoperirea elementelor naturii cu valoare simbolică, de ex: *plaurul plutitor*, *stejarul*, însoțită de argumentarea potrivită 6 p. (3 p. + 3 p.)

Simpla numire a elementelor, fără reliefaarea semnificației simbolice: 2 p.(1p.+1p.)

4. Transcrierea și identificarea corectă a figurilor de stil. **6 puncte**

5. Caracterizarea unui personaj, prin indicarea modalităților folosite de scriitori, cu citate semnificative etc. **6 puncte**

Prezentare clară și nuanțată: 6 p.;

Prezentare ezitantă: 3 p.

Încercare de prezentare, nepotrivită, în dezacord cu mesajul textului: 1 p.

Subiectul al II-lea (30 de puncte)

Relatarea unei întâmplări, cu respectarea succesiunii logice a evenimentelor: 10 p.; fără respectarea succesiunii logice : 4p.

Adecvarea povestirii la profilul personajului narator: 10p; adecvare aproximativă cu naratorul sau cu contextul: 4p.

Originalitatea viziunii / a abordării cerinței: 10 p.

Subiectul al III-lea (30 de puncte)

- Formularea tezei / a punctului de vedere cu privire la tema propusă (*formularea tezei / a punctului de vedere cu privire la temă; logica ideilor / a premiselor demersului; enunțarea clară a problematicei eseului; capacitatea de sinteză și de abstractizare*: 6 p.; *încercare de formulare a tezei / a punctului de vedere cu privire la temă; imperfecțiuni în enunțarea problematicei eseului; încercări de sinteză și de abstractizare*: 4 p.; *încercarea de formulare a unui punct de vedere, dar nerelevant în raport cu tema propusă*: 2 p.) **6 puncte**

- Formularea și dezvoltarea a trei argumente în sprijinul ideii enunțate în premisă, ilustrate prin exemplificări din textele suport și din experiența culturală (opere literare din literatura română și/sau internațională, opere de artă – sculpturi, picturi etc., cinematografie, muzică etc.) (*formularea corectă /*

nuanțată a fiecărui argument și susținerea acestuia prin referire la textele suport și din experiența culturală; demers logic / corelarea exemplificărilor cu ideile enunțate; argumentare pertinentă: câte 6 p. pentru fiecare argument (6 p. + 6 p. + 6 p.): 18 p.; formularea parțial corectă / adecvată a fiecărui argument și susținerea acestuia prin referire la textele suport și din experiența culturală; corelarea exemplificărilor cu ideile enunțate; argumentare incompletă: câte 3 p. pentru fiecare argument (3 p. + 3 p. + 3 p.): 12 p.; încercare de formulare a argumentelor și de susținere a acestora, prin referire la textele suport și din experiența culturală: câte 1 p. (1 p. + 1 p. + 1 p. + 1 p.): 4 p.

18 puncte

- *Concluzia / sinteza: concluzie care nuanțează ipoteza, logic impusă de argumentele formulate; viabilitatea demersului argumentativ; capacitate de sinteză și de persuasiune: 6 p.; concluzie pertinentă, convergentă cu demersul argumentativ, dar fără nuanțare a ipotezei, lipsită de dimensiune persuasivă: 3 p.; încercare de formulare a concluziei: 1 p.* **6 puncte**

Redactare – 30 de puncte

Organizarea ideilor în scris.

6 puncte

· *adecvarea răspunsurilor la verbele de comandă din cerințe – 1 p. – sb. I; text clar organizat, coerent, succesiune logică a ideilor, construcția paragrafelor subliniază ideile – 2 p. (1 p. – sb. al II-lea + 1 p. – sb. al III-lea); existența celor trei părți componente – introducere / ipoteză, cuprins / argumentație, încheiere / concluzie – 3 p. (1 p. + 1 p. + 1 p. = 3 p. – sb. al III-lea);*

Abilități de analiză, de interpretarea și de argumentare

6 puncte

· *relația adecvată idee-argument 3 p.; argumente convingătoare, personale, utilizarea unui suport critic în manieră ponderată, relevantă – 4 p.; abilități de interpretare: 3 p.;* **6 puncte**

· *relația idee-argument este fragmentată 1 p.; argumentele sunt schematice, secvențiale, inconsistente – 1 p.; inserarea unor citate critice nerelevante, necomentate – 1 p.; elemente de interpretare lipsite de relevanță – 1 p.;* **4 puncte**

· *afirmații nesusținute prin argumente; idei irelevante, schematism, inserarea citatelor nerelevante, necomentate:* **1 punct**

Utilizarea limbii literare. *(Stil și vocabular adecvate conținuturilor eseului; claritatea enunțului; varietatea lexicului; sintaxă adecvată: 6 p.; stil și vocabular parțial adecvate, cu ezitări în selectarea cuvintelor: 3 p.; vocabular restrâns, monoton sau vocabular prețios, folosirea excesivă a neologismelor, folosirea jargonului critic fără justificare: 1 p.)* **6 puncte**

Ortografia. *(0-1 erori: 4 p.; 2 erori: 2 p.; 3 sau mai multe erori: 0 p.)* **4 puncte**

Punctuația. *(0-1 erori: 4 p.; 2 erori: 2 p.; 3 sau mai multe erori: 0 p.)* **4 puncte**

Așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea *(1 p. + 1 p.)* **2 puncte**

Respectarea precizărilor privind numărul de cuvinte **2 puncte**

Notă! Inserarea de citate critice necomentate, nerelevante pentru tema dată atrage după sine neacordarea punctajului maxim.

NOTĂ ! Nu se acordă fracțiuni de punct.